

פרוטוקול מס' 10/7

מישיבת ועדת הכספים
שהתקיימה ביום ג', כ"ז חשוון תשס"ו -
23.11.54, לעה 09.15

מיוזמים:

- י. גורי - יו"ר
- ח. אריאב
- י. בדר
- א. מ. גניחובסקי
- ו. דיין
- ח. לפדן
- ק. לוז
- א. סטופ
- י. פורדר
- ח. רובין

מיוזמים:

- ז. ורהפטיג - סגן סר הדלות;
- ד"ר יפה - מטרה-המסחר והתעסיה;
- סר גפני - מנהל המכס;
- סר הורן - משרד האוצר;
- סר גן - משרד החקלאות;
- הרב אפרתי - הרבנות הראשית;
- הרב שדרוביזקי - משרד הדתות;
- סר קיטרון - משרד המשפטים;
- סר ספיבק - משרד האוצר;
- סר בזק - מזכיר הוועדה.

סדר-היום:

איסור צווי-מכס.

אני מקדם בברכה את חבר הכנסת פורדר עם
שובו.

היו"ר י. גורי:

בשבוע שעבר החלטנו לקיים בירור נוסף

בענין הבקר.

סר גפני:
העלינו את תעריף המכס על הבקר - שלוש
לירות הקילוגרם. הטיבה היתה: חבמת
הסקריפים היתה מביאות את הבקר מארצות-חוץ, והבקר המקומי היה מוצא לו
דרכים בלתי רגילות כדי להימכר. היה הכרח להסדיר את מכירת הבקר
בצינורות הרגילים. הדרך היחידה לאלץ את חברות הסקריפים לקנות את
הבקר שלהם כאן, היתה להעלות את המכס על הבקר שהביאו עד היום מחוץ-
לארץ.

ח. רובין:

האם התייעצתם על כך עם משרד החקלאות,
לפני שפירסמתם את הצו?

סר הורן:

היתה ועדה בין-מסודית אשר דנה בענין זה,
בראשותו של סר החקלאות, ובנוכחותו

טוכמו הפרטים בענין זה.

ו. דיין:

האם הבקר המקומי יכול להספיק, מבלי
להזדקק לבקר מהחוץ?

סר הורן:

לא. אין אנו יודעים בדיוק מהי צריכת
הבקר בארץ. אולם בארץ מטפלים בסר מקומי
800-900 טונות. המטעלה מחלקת במנות של 100 גרם לחודש, 5000 קילוגרם
בסר. רוב הבקר המובא בסקריפים אינו נמכר תמורת דולרים, אלא נמכר
לשנה

א.ב.

מד הורן:

בסוף החפשי. הרווח שמקבלים הסוחרים כולל את שלוש הלירות האלו. טון
בטר עולה כ-500 דולר, המצטרפים יחד ל-900 לירות. בטר נמכר בטווצע
ב-7000-6000 לירות הטונה. בהפדש הזה יש גם תשלום מכס, רווח סיטוני
וקטעוני וכו'. הרווח של הסוחרים האלה היה 500%-400%. רצינו להגן על
הבטר המקומי כדי שיימכר בצינוורות רגילים ולא בצורת שחיטה לחורה. היה
שיתוף-פעולה בענין זה עם משרד הדתות כדי להסחיטה תהיה כשרה, אבל הוא
טגיל לטוק באורה לחורה.

ה. רובינו:

איננו מבין את ההסבר הכלכלי. שמענו
טטונה בטר שהיה עליה עד עכשיו 400 פרוטה
מכס לקילוגרם, כלומר: 400 לירות לטון, נמכרת עכשיו בעד 7000 לירות.
אומרים שכדי להילחם נגד הרווחים הגדולים מעלים את המכס ל-3 לירות
הקילוגרם. אין להניח שהסוחר ימכור את הבטר בגלל זה בפחות כסף. הוא
לא יוריד את המכס פרווחיו. גם אלה המפיצים את הבטר יוסיפו את אחוזי
המכס על הרווח. איננו מבין כיצד יהווה הדבר מלחמה נגד הרווחים
המופרזים של הסוחרים.

לא שמענו כמה עולה הבטר המקומי. מה
הן כמות הבטר המקומי הבא לטוק?

שמעתי שישנה גם בין החקלאים טגטה
דוקא לא לעודד את שחיטת הבטר המקומי, וספק אם טגטה כזאת רצויה. אטמח
לסטוע על כך הסבר.

מהי ההכנסה במסן טנה על העלאת המכס?

בטידה שהתמצאתי בתוך החומר הזה - לא
הועלה המכס על קופסאות בטר, והוא נשאר 400 פרוטה. התוצאה טכך יכולה
להיות שלא יובא בטר קפוא, אלא בטר בקפסאות. והיות ובטר בקופסאות
הוא בדרך-כלל יקר יותר - התוצאה תהיה שנביא תוצרת יותר יקרה טאטר
הבטר הקפוא.

ו. דינו:

אני מבין שהאוצר טעונין לחברות
הסקריפטים יקנו בדולרים את הבטר המקומי.
האם יקבע באופן כזה טחיר מסלתי שפגדלי הבקר יצטרכו לטכור אותו
לפי טחיר שהממשלה תקבע? ואם כן - מה יהיה המחיר? האם הוא יעלה או ירד?

כמה טוכרים היום בקירוב בטר מקומי?
ובכמה זה מתחלק? מהו האחוז של הבטר המקומי לפי האחוז שהארץ צורכת?
מהו אחוז הבטר שיש לנו למכור?

א. ט. גניחו בספי:

מהו ההסכם הג'נטלמני שמענו עליו עם
מלחי חברה צי'ם, לפיו יכול כל מלח
להביא בלי מכס 30, 40 או 50 קילוגרם טזון? פירוש הדבר טבכל פעם
טאניה שלנו עוגנת בחוף-לארץ, טחיר בטר-חוזיר באותו נמל טחיליקר. אם
מטכורתם של מלחי צי'ם אינה מטפיקה - האם אי-אפשר להעלות את מטכורתם
טבלי לתת להם פרטיות? ואם צריך לתת פרטיות - האם אי-אפשר לתת זאת
במטהו אחר ולא בבטר-חוזיר?

איננו יודע כמה מלחים ישנם - שמעתי
טבערן אלף. אתם יכולים לעשות את החטבון עד כמה זה מטפיע. קראתי
בעתונות שהפוליטיקה של המטטלה היא להכות את ההתייקרות על-ידי יבוא.
אין אפשר להגיד: המטטלה רוצה לסחוט את כל הבקר שישנו בארץ? כל אחד
הרי יודע שאין מטפיק בטר לשחיטה בארץ. אין אפשר לעשות קפיצה כזאת
במכס של 650%?

ק. לון:

מטי קונות חברות הסקריפטים את הבטר -
באמצעות איזה טוטד? האם קיים טחיר
רטמי לבטר מקומי? מהם דרכי המכירה הרטמיים של הבטר המקומי?

מחיר הבטר המקומי, לפני הטלת המכס
והעלאת המכס, מהו? באיזו טידה זה הטפיע על המחיר בטוק, המחיר הקטעוני,
הרטמי?

האם הבטר המקומי טחירו ב טחטבון

א.ב.

ישיבת ועדת הכספים
23.11.54

היו"ר י. גורני:

נאמר שהמחיר של טונה בשר עלה 500 דולר - כ-900 לירות. אם נוסיף לזה 400 לירות מכס - זה 1300 לירות, בו בזמן שהיבואנים מכרו אותו ב-7000 לירות הטונה. הדבר מעורר תמיהה. ברור שמדיניות זו של חוסר אונים מצד הממשלה בשטח זה חייבת לעורר ביקורת חריפה מאד.

יש כאן כמה טענות: א) להקציב יותר דולרים ולהוריד את מחיר הבשר מ-7000 לירות ל-3000-4000 לירות הטון;

ב) להילחם בהפקעת הרווחים.

ח. למדן: בקשר עם אורז-טחון: - בעיית האורז בכלל היא בעיה חסורה, כי זהו מצרך שנזקקים לו חולים רבים שאינם יכולים לנותר עליו. ביקשתי שהממשלה תגדיל קצת את יבוא האורז. מולם האורז בכלל עוד יכול להיות טוב. לא טובה לי, לעומת זאת, בעיית האורז-הטחון. הרי הוא אינו נמצא בארץ, וסדוע צריך היה להעלות עליו את המכס? אני מבינה שלגבי טבוגרים אפשר להגיד: מאכלו סתם אחר. אבל לגבי תינוקות אי-אפשר להגיד זאת. והסכוסים לכך הרי אינם אסטרטגיים.

ד"ר יפה: המכס על אורז לא הועלה, גם על אורז טחון. אלא שביטלנו את הסעיפים המיוחדים ליבוא על-ידי חבילות של וחברות סקריפ.

מר גפני: היה סעיף כללי לכל חבילות הסי - 400 פרוטה לקילוגרם. העברנו זאת לסעיפים מיוחדים, כל חבילה בפני עצמה. למעשה את האורז הטחון הורדנו ל-150 פרוטה לקילוגרם.

ח. רובין: מה הטעם בפירוק החבילות לתעריפי-מכס שונים? כוונתי: מבחינה הנוחות האדמיניסטרטיבית. פירוט הדבר שבכל חבילה שמגיעה אתה צריך לעשות חשבון לחוד בכל מצרך ומצרך. האם לא יותר נוח להמשיך בשיטה הקיימת של מחיר אחיד לגבי רוב המצרכים בתוך החבילה?

ד"ר יפה: בענין הבשר: - ההסטוריה של ההחלטה להעלות את המכס מתחילה בתופעות עצובות מאד במשק. רוב הבקר המקומי נשחט בשחיטה שחורה, בלי שום פיקוח או אפסרות של פיקוח.

ח. למדן: האם נכונה הידיעה שבית-מטבחים שקיבל רשות לשחוט, אינו יכול לעשות זאת מבלי שיבוא לידי הסדר עם ארגון היבואנים, שהם השליטים על מקומות השחיטה? בראשון-לציון, למשל, קיבלו רסיון, היות וכל התבאים הסניטריים היו בסדר. מולם אין הם יכולים לשחוט שם אלא אם יבואו להסדר עם היבואנים.

ד"ר יפה: אני אברר זאת. השחיטה של בקר מקומי התנהלה בעיקר בדרכים עקלקלות. הסדר חדש דרשו במיוחד הווסטרינרים, כי השחיטה הקיימת היוותה סכנה לבריאות הציבור. לעומת זאת היו דרישות מצד החקלאים להעלות את מחיר החלב או את מחיר הבקר, אם רוצים לקבל את כל הבקר בציבורות סדירים. לא יכולנו לקבל את דרישתם הגבוהה. אנו עושים ניסיון להעביר את הבקר בחלקו לחברות הסקריפ, ומקווים שכל השחיטה על-ידי-כך תהיה בבתי-המטבחים המסטיים. הפעולה רק התחילה עתה, וישנה הצלחה מסויימת. כל הפעולה היא זמנית ואיננו יודעים אם נצליח בה, ואנו מבקשים שגם ועדת הכספים תראה אותה כזמנית ואולי תאשר זאת לתקופה מסויימת עד שנראה את התוצאות. לא היתה כוונה להעלות את המחיר, אלא לסנוע בעד חברות הסקיפ להביא בשר טחון-לארץ. מחיר הבשר בשוק האפור היה 5,500 עד 6 לירות הקילו - ובעקבות העלאת המכס חלה עליה במחיר הבשר רק בחצי לירה לקילוגרם.

א.ב.

ד"ר יפה:

בקשר לקופסאות - היות ורוב הקופסאות מוגמות בחבילות-דואר פרטיות לבוודרים, שמרנו על רמת המכס הקודם מבלי לפגוע בטקבלי-טחנות אמיתיים.

ק. לזו:

טמי קונה חברת הסקריפ את הבקר?

ד"ר יפה:

מהמסווקים הרשמיים. נתנו רסיונות ל-5-6 מסווקים כאלה. הם קונים את הבקר במחיר חופשי במסך. אבל התחייבו 25%-30% מהעגלים ימסרו לנו לסיווק רשמי במחיר תחת פיקוח לחולים תתי-חולים וכו', ו-70% עד 75% הם רשאים לסיווק לחברות הסקריפ ולמסעדות מסויימות במחיר של 4,500 לירות הקילו. מוקדם עדיין להגיד באיזו מידה הסקריפטים באמת יקנו מהמסווקים, היות ויש להם עוד טלאי של בשר שהובא עוד לפני העלאת המכס.

מר הורו:

מחיר הבשר בשוק החופשי נקבע לפי חוקים כלכליים רגילים: לפי היצע וביקוש. במחיר לא נקבע כלל מה הן הוצאות הייצור או היבוא. במידה ואפשר היה לקבל קודם מהצרכן 20 לירות לקילו - לקחו זאת. כנראה לא יכלו למכור את הבשר בשוק החופשי בעד מחיר כזה, והורידו אותו ל-6 לירות לקילו. לא היה קשר בין הוצאות היבוא ומחיר הבשר. גם כיום נקבע מחיר הבשר בעיקר לפי חוקים כלכליים אלה. מחיר הבשר עלה בחודש ספטמבר בקשר עם החגים, גם כאשר לא היה מכס, ל-8 לירות לקילו ויותר, כי היה ביקוש טוב. היתה גם אספקת עופות קטנה יותר בחודש זה. אבל במידה שאספקת העופות תלך ותגדל, וכן אספקת ביצים - יחזור המחיר היציב של בשר ל-6 לירות. על-כל-פניו, בגלל המכס לא יעלה מחיר הבשר ולא ירד.

הבקר סיימנו לפי כוונתנו מייצור מקומי הוא אותו בשר שבין כך היה הולך לשוק לסחיטה שחורה, בלי פיקוח רפואי. אנו מעוניינים מאד בגידול בקר מקומי, ואנו מקווים שבעוד מספר שנים נוכל לספק את כל תצרוכת הבשר, לפי הקצבה.

לגבי האינדוקס - האינדוקס שתחשב אך-ורק בבשר המתחלק באופן רשמי. עד היום היתה מכירת בשר מקומי באטליות בחשבת כעבירה, וגם קנייתו בחשבת כעבירה.

מר גזו:

הערכתנו היא שהשנה יישחטו קרוב ל-6000 ראס בקר מקומי, במשקל של כ-400 קילו מסקל חי, כלומר: כ-2000 טון, חוץ מהעגלים, צאן וטלאים. בסך-הכל יש בשר מקומי קרוב ל-1500 טון, כולל כל הסוגים. אנו מקווים להעלות בשנים הקרובות כמות אלה באופן ניכר. גידול עגלים בשנה זאת יגיע ל-1500 ראס; בשנה הבאה יעבור את ה-5000, ובעוד שנתיים לפי התכנית יגיע ל-8000 ראס עגלים מפותחים. אין איסור על שחיטת עגלים, אבל מגדלים אותם מפני שזה כדאי, היות וישנם מסקים רבים שיש להם תנאים טבעיים לגידולם. היבוא השנה יגיע ל-5000 טון. היו קשיים טרובים עד שמצאנו את הדרך לפתור את בעיית הבקר המקומי, היות והכמות אינן גדולות ביותר והספעתן באינדוקס היא ניכרת. אי-אפשר היה למכור בשר-בקר במחיר של 2 לירות או 2,400 לירות הקילו. אין זה בהתאמה למחירי הסווקים העולמיים. השבנו שצורת הפתרון שהצענו היא מתקבלת על הדעת. הפסקנו את ההברחה לשוק-השחור ואת הסחיטה שנעשתה בצורה המסכנת את בריאות הציבור, בפרדטים בטושים וכו'. המסקים הסכימו לסידור זה של הפרסת 25 עד 30 אחוז למטרות מיוחדות, והסאד למכור לסקריפים ולבתי-הארוחה מסוג גבוה שבהם המחירים אינם מספיעים כל-כך על האינדוקס.

למעשה המכס המוצע הוא מכס מקובל בכל ענף תעשייתי הדורש הגנה כלשהי. ובמקרים רבים ראינו שמכס-הגנה תעשייתי הוא באחוזים גבוהים הרבה יותר.

בשנים הקרובות ביותר יש לקוות שהענף הזה יתפתח, ואז כמובן יהיו סיבויים גם בצורת התצרוכת. יהיה יותר בשר מסאפטר יהיה לחלקו רק לבתי-חולים או לחנויות-סקריפ, ויהיה בשר בסביל האופוסיה. מחיר הבשר כרגע בשוק הוא בתנודה בין 6 ל-7.5 לירות הקילו.

סטענו סאזות הסיבות להעלאת הטכס היא הגנה על התצרוכת המקומית. אם המחיר הוא כזה - אינני

ח. רובין:

רואה כל צורך בהגנה.

אינני חושב שהיום יש פקפוק כלשהו שנוכל למכור את הבשר בצורה כזאת. אבל לאותן הסדרות שאנו מעוניינים שהבשר ילך אליהן - להן דרושה ההגנה. במידה והבשר אינו מתחלק בטבות, יש צורך בטירה מיוחדת לחלוקתו, ואף לחנויות הסקריפ.

טר. גו:

אני מצטער שלא היה סיפק בידי משרד האוצר להתקשר עם משרד הדתות לפני שהוציא השנה את הצו, כפי שנהגו לעשות בשנים הקודמות.

ז. ורהפטיג:

המצב בענין בשר כשר הוא קשה מאד. האינטרס שלנו הוא בזה: בשנה שעברה הובאו לארץ על-ידי חברות הסקריפים מיליון קילו בשר קפוא. לעומת זה הובא בשר חי רק 65 אלף קילו. אם מעלים היום את הטכס פי שש - יכול הדבר לקבוע הרבה. גרסה לל שהטירה שחברות הסקריפ יקנו את הבשר כאן בארץ - לא תושג על-ידי-כך, אלא מחיר בשר בסקריפ יעלה פי כמה. והבקר החי אינו מספיק אפילו למנות. יבוא של בקר חי איננו, ומציעים גם העלאת טכס כפליים על יבוא בקר חי. זה יביא להתייקרות גדולה של בשר הסקריפים.

במדינת-ישראל ישנו בשר לא כשר למכירה - אם כי גם הוא אינו כל-כך זול. האמצעים נגד התפסנות בגע החזיר לא נוצלו. אינני יודע אם ההתייקרות של בשר כשר אינה פוגעת באוכלי-כשר, שהם הרוב המכריע של התושבים. הבשר הלא-כשר עולה הרבה פחות, ואין שום קושי בהספקתו. הסקור החשוב ביותר לבשר כשר הוא הסקריפים, ואם מחירו יועלה כפליים - פירוש הדבר: סתימת האפשרות של אכילת בשר כשר. בשר סקומי אינו טטפיק, כי אילו היה טטפיק, היינו אנו הראשונים שהיינו מבקשים לסתום את הבאת הבשר הקפוא מחוץ-לארץ. והבשר הסקומי הוא כל-כך יקר, שאין אפשרות לקנות אותו. חברות הסקריפים מוסרות שתוך החודש הזה ירד מספר קוני הבשר במידה רבה, כשהעלאת/הבשר היא 3 לירות לקילו תוך כמה שבועות.

מחיר

מהו ההפרס בין מחיר בשר טרף ובין מחיר כשר כשר פה בארץ?

הינ'ר י. גורי:

ההפרס הוא בערך סתי לירות לקילו.

ז. ורהפטיג:

לא ברור לי כאן האספקט של הכשרות. אלה הסוכנים לאכול בשר טריפה - גם אם ההפרס הוא סתי לירות, כפי שהיה עד ההעלאה, יעדיפו אותו. יהודי חרד, שומר כשרות, אפשר לטעון שמכבידים עליו כמו על כל אזרח אחר על-ידי העלאה זו או אחרת, והעלאה זו לא תרחיק אותו לאכול בשר טרף.

הינ'ר י. גורי:

נתקיימו שני רישומים לבשר - האחרון לפני חצי שנה. 93% של האוכלוסיה ברטנו לבשר כשר. אני אינני כל-כך נאיבי להגיד ש-93% הללו הם שומרי תורה ומצוות. אבל ישנן דרגות בשמירת תורה ומצוות. ואם יש לאדם ברירה לאכול בשר כשר או טרף - הוא מעדיף בשר כשר. ישנם רבנות יהודיים בארץ שאם תתן להם בשר כשר באותו מחיר של בשר טריפה - ברור שיעדיפו בשר כשר, אפילו אם ישנו הפרס של כמה גרושים. אבל אם ההפרס הוא גדול - הם לא יחזיקו מעמד.

ז. ורהפטיג:

צננה נקודה נוספת: ענין ההפליה של אוכלי-הכשר. כל ההעלאה הזאת פוגעת בעיקר באוכלי-הכשר. אין אפשרות מספקת לגדל בקר חי בארץ. אבל ישנה אפשרות של גידול דבר-אחר בארץ. וכמובן שכל אותו הטכס על בשר כשר טעווד את גידול הדבר-האחר בארץ.

י. בדר:

לדעתי דרושה כאן איזולציה של גורמים. ברור שאם יהיו יותר מצרכים וכוח הקניה ירד - ירד גם מחיר הבשר. אבל עלינו לטפל בהספעה של גורם אחר על המצב: העלאת הטכס. אסרו לנו שהעלאת הטכס לא תספיע על המחיר שבקבע על-ידי החוק של היצע וביקוס. לדעתי פורטולה זאת היא פטטנית מדי. התהליך של קביעת מחיר בשוק הוא הרבה יותר מורכב. הספק קובע את המחיר/לפי הוצאותיו ולפי שהוא רוצה לקבל

הרווח שלו. הצרכן קובע את המחיר שהוא רוצה לשלם לפי יכולתו ולפי העדיפות שהוא נותן למצרך מסויים. המחיר הריאלי נקבע כתוצאה של שתי מגמות אלו. ועכשיו הבעיה היא: מי מהשניים ינצח? דבר זה תלוי טוב במצב השוק. קיים לפעמים שוק שהקונה שולט בו, וקיים שוק שהמוכר שולט בו. ברצוני להזכיר את התיאוריה שהיתה מקובלת מאד במדינה לפני מספר שנים: במצב של מחסור - המיכניזם של היצע וביקוש איננו פועל. כי היתרון לאנטי ההיצע הוא כל-כך גדול, שהם קובעים את המחיר והוא יצליחו תמיד להעביר את העלאת המכס על גב הצרכן. הם עושים זאת לפי מכסימום אגרגט הרווח. פלוני יכול להרוויח, למשל, לירה על כל קילו אם הוא יספק אלף קילוגרם, ואילו אם יספק 500 קילו - ירוויח 3 לירות לקילו. ברור שהוא יגביל את אספקתו ל-500 קילו כדי שירוויח 1500 לירות ולא 1000 לירות. העלאת הוצאות המפק עקב הגדלת המכס יכולה לפעול גם דרך הגבלת האספקה. העלאת המכס באופן ניכר תביא לכך. הביקוש ירד, כי רק אנשים היכולים באמת לשלם, יקנו. אבל ההכנסה של המפקים הספקולטיביים אולי תעלה. אלו הן תוצאות שאי-אפשר לחשב מראש, כי הן תלויות בדברים קונקרטיים. תמיד אפשר להסביר אותן בדיעבד - אבל קשה מאד להתנבא עליהן.

סר. הורו: אם תהיה העלאת של מחיר הבשר - מי יצטרך לשלם זאת?

י. בדר: אני חושב שבמצב הצמצום של השוק - מתקבל מאד על הדעת שהמחיר יעלה.

בפני מה אנו עומדים? אנו עומדים בפני העלאת מכס. העלאת המכס פועלת בשני טובניים:

(א) היא מוסיפה הכנסות לאוצר - והנקודה הזאת נעלמה כאן כליל מהאופק;

(ב) היא פועלת בתור מכס-מגן. אני שואל: האם במצב הקיים זהו דבר מעשי? המצב הריהו שעד היום הזה יש לנו מחירים שונים לבשר. אני חושב שאין זה טוב שהקלאות מוכרת בשר בשני מחירים. מבחינה מסקית זהו דבר רע מאד. מכס-המגן הזה יהיה פרמיה למגדלי-חזיר בארץ. כאשר אני שומע שנותנים לבתי-חולים בשר זול - לדעתי זה רע מאד. טובב לתת להם סובסידיה שיקנו בשר במחיר רגיל. אבל אל תגרמו לדמורליזציה של מסווקים, לסקר ולהברחה, על-ידי שני מחירים של בשר. לדעתי, מי שלוחם בעד השוק החפסי הוא היחיד הלוחם בשוק-הסחור. מי שלוחם בעד הקיצוב - לוחם בעד ספטרות.

ח. למדן: אתה רק שוכח שבגן-העדן שלך יכולים לקנות לא מקבלי מסכורת.

י. בדר: זה לא נכון.

עכשיו רוצים להוסיף עוד קטיגוריה אחת של מחירים: בשר בקופסאות. בכל העולם קילוגרם של בשר בקופסה עולה יותר מאשר קילוגרם בשר קפוא, פי יסנו מחיר הקופסא וכו'. וזה גם צודק. ואילו אצלנו המצב יהיה הפוך: מחיר בשר בקופסאות יהיה פחות ממחיר הבשר הקפוא. זה גם יביא לדבר שהוזכר בישיבה קודמת על-ידי חבר הכנסת קלמר: סגירת בית-החרושת ביבנה, שצטרך להביא בשר קפוא - במחירים הגבוהים יותר - ולהכניס אותו לקופסאות - שמחירן פחות. שום השקעה לא תוכל לעזור לאספקת מצרכים - כפי שהוכח בטקרה הירקות - כמו השחרור מפיקוח.

ט. לונז: אולי המצב היה הפוך: גידול אספקת הירקות הביא לשחרור הקיצוב?

י. בדר: עכשיו אתם יכולים לטעון כך.

לא טוב גם לעשות חלוקה טלאכותית של הבשר: בשר לגידול, לחלב, לשחיטה וכו'. במסך שנים שטעתי מטומחים שונים שאין סיכויים לטיפוק תצרוכת הבשר מהבשר המקומי. עכשיו באים וטוענים ההיפך.

א.ב.

י. בדר:

אשר לאינדקס: - אין לו שום חשיבות מבחינה כלכלית, מסיקית. אבל מבחינה מסויימת כל אחד מהתחומים בפני האליל הזה. חמט מנות שמחלקים בשנה, שהן אפס מבחינת הדרך, הן קרובן על מזבחו של אליל זה. מחלקים חמט מנות בשביל לשמור על האינדקס.

מסים מוגזמים הם גורם אינפלציוני ממדרגה ראשונה. נכון שבדרך-כלל מסים הם גורם אנטי-אינפלציוני. אבל כאשר הם מוגזמים - הם מהווים גורם אינפלציוני ביותר. כל מכס מוגזם מוסיף להברחה. היום, כשמחיר הבשר הוא 6 לירות קילו, ישנה הברחה בשר. מה יהיה כאשר מחירו יהיה 9 לירות קילו?

לכן הריפורמה הזאת לדעתי אינה טובה. נכון שבמידת-מה היא מהווה תוספת להכנסות האוצר, כמובן רק במקרה שהמדינה הנוכחית תימסך עקב ההעלאה.

מבחינת הכסרות - לדעתי לא צריך לגרום לעוול של אי-שוויון בין איש דתי לשאינו דתי. אינני חושב שבעד דתיות צריך לשלם מס, כשם שאיני מתנגד לכפייה דתית, כן אני מתנגד לכפייה אנטי-דתית, שעקב אינפלציות של פיקוח, של מכס, של בלו - ייעשה בשר כשר באופן מלאכותי יותר יקר מאשר בשר לא כשר. הבשר הקפוא הוא המקור העיקרי - וישאר המקור העיקרי - לבשר כשר. כל העלאה מלאכותית של מחירו פירושה העלאה המכס על הדת.

ה. למדן:

לא אכנס לנויכוח עם חבר הכנסת בדר. הצעתו על מחיר אחיד לבשר פירושה שבמקום 7 לירות לקילו הוא יעלה רק 5 לירות. אולם אז ברור שאת הבשר יקנה רק סוג אחד של אנשים. הסוג השני, המטלם עכשיו 2 לירות לקילו, לא יוכל לקנות כלל.

כשם שהעלאה המכס על בשר חזיר - שבעצמה לפי תביעת יהודים ורדיים - העלתה אל גידול בשר-החזיר המקומי, כך, להבדיל, הטלת המכס על בשר יבוא עלולה לעודד את גידול הבשר המקומי. אולם מתי הסדובר? אם משרד המסחר והתעשייה ומשרד האוצר ביחד מעוניינים למנוע את הסונופול של יבוארים הפוחטים במקום שרואים וכמה שרואים. האם מוכנים לכך שכל רשות מקומית שיש לה בית-מטבחיים שמבחינה סניטרית מקבל רשות לשחוט, יוכל לעשות זאת? אני מקבלת את ההערה שהפיקוח על מחיר הבשר קטור לא רק בהיצע, אלא גם בכמות הבשר הנשחטת בכל תקופה; ועל זה יש ביקור בידי המשווקים. אותו המכס של הפרסה 30% לצרכים מיוחדים אינו חייב להיעשות דוקא עם אלה שאתם הוא בעיה, אלא עם הרשות המקומית.

מר גו:

בשנה הבאה אנו מקווים לקבל כפליים בשר מאשר השנה. לשנה השלישית למעשה אנו מתכוונים לגדל 10,000 עגלים בוספיים.

הרב אפרתי:

הליגאליות של השחיטה התחילה רק לפני מספר חדשים. לפני כן היתה במסך למעלה משנותיים רק חלוקת המנות, אולם בכל זאת היה בשר בכל מקום. הבשר הזה היה משחיטה שחורה, בפרדסים ובאורוות, משחיטת גמלים ונבלות. הרבנות דרשה במסך כל הזמן: תנו לכל הפחות שחיטה ליגאלית, ובזה נסתום את השחיטה הבלתי ליגאלית. לפני כמה חדשים הסכימה לכך הממשלה. הוטכם להרשות שחיטה במספר מקומות, בהתחלה רק ב-6 מקומות, אחר-כך הועלה מספרם ל-10. שם חברות קיבלו רשיון לשחוט. פירוש הדבר היה שלא כל אחד יכול לקנות מהחקלאים את הבשר. החברות הן: ילודס חברות של קואופרטיבים, ו-3 חברות פרטיות. החברות הללו הן סוחרות הן שחטו במקומות המסומנים, וקצבים קנו מהם את השחורה. הקצבים היו צריכים לשלם 4,500 לירות לקילו בשר עם עצמות, ונוסף לכך היו החברות חייבות לתת 30% לממשלה בשביל בתי-החולים, לפי המחיר המינימלי.

מה הרווחנו מזה? הרווחנו בכך שיש עתה בשר ביריבו להצטם נגד השחיטה השחורה. אבל על אף העובדה הזאת, ישנה שחיטה שחורה המתנהלת לא ברשות הרבנות, והממשלה מעלימה עין מכך. העובדה שאין שוחטים בראשון-לציון היא שיותר כדאי לחברות אלו לשחוט בתל-אביב, שם יקנו מהן את כל הבשר. דבר זה גורם באמת לכך שבראשון-לציון, למשל, ישנה שחיטה שחורה. הרבנות מתנגדת גם היא לדבר זה, אולם עד עתה לא נעשה דבר. ברור שהצעתו של חבר הכנסת בדר בנוגע לסובסידיות לבתי-החולים במקום מחיר סוזל היתה מספרת את המצב והיתה נותנת בסק נוסף נגד השחיטה השחורה.

א.ב.

הרב אפרתי:

עכשיו אני מגיע לכמות הבשר הנשחט בשחיטה הליגאלית. בניח שמכסימום השחיטה הזאת הוא אלף טון בשר לשנה. אם הסקריפטים, שהביאו עד עכשיו מיליון קילו לשנה, יצטרכו לקנות זאת עתה מהשחיטה הליגאלית - מובן מאליו שזכות הקדימה של מכירת הבשר המקומי תהיה לחברות הסקריפטים, ויוצא שיהסרו כגון אותם מיליון קילו, ותגבר יוב השחיטה השחורה. אין זה נכון שהשחיטה השחורה נעשתה ברשות הרבנות. אני קובע שהלוחם נגד השחיטה השחורה הוא הרבנות ולא הממשלה. פירסטנו חוזרים על גבי חוזרים בענין זה.

הי"ר י. גורי:

מה הם האמצעים שהיו בידי הממשלה להילחם נגד השחיטה השחורה ולא נקטה בהם?

הרב אפרתי:

אני הצעתי שלכל האסליזים ליכנסו פקחים, וכל הבשר שאין עליו חותמת - יוחרם. אני מבטיח שבמשך יום אחד היינו יכולים לקבל אלפי קילו בשר.

הי"ר י. גורי:

אם אלה הם האמצעים המספיקים להשתלטות על המצב - מהי טענתכם, מדוע לא עשתה זאת הממשלה עד עתה, ומהו ההסבר שלה לכך?

הרב אפרתי:

ניתנה לנו תשובה אחת: אין בידינו אפשרות להכניס למאגר אלפי אנשים. התשובות היו מתחמקות מאוד.

מר גו:

רציתי לשאול: אם קיבלנו לפני 4 - 3 חודשים לשחיטה רשמית כ-120 ראש לחודש - עלינו עתה בערך ל 600 ראש. הממשלה קבעה סדרים מסויימים לפיהם אפשר לחלק את הבשר הזה למשוק. כלומר: אסור למכור אותו לאוכלוסייה אלא למטרות מיוחדות, זוהי ההוראה. ההיצע של הבשר המקומי עולה מדי חודש בחדשו. האם אין סכנה שאם נוציא את הסקריפטים מרשימת הקונים, לא יהיה למי למכור בשר והבהמות הללו יוחזרו בחזרה לדוק-השחור, ועל-ידי-כך ההפסד בשחיטה השחורה שקול כנגד הרווח של הבשר המובא על-ידי הסקריפטים?

הרב אפרתי:

כל זמן שקיים הפיקוח על היום, אין המצב כזה. הייתי אסיר-תודה לך אילו היית מצביע על סקרה אחד שרצו לשחוט בשר ולא מצאו קונה. פרט לבשר הנמכר באופן ליגאלי, נמכר בשר פי כמה באופן בלתי ליגאלי. אין חשש שיהיה לנו בשר הרבה כל-כך שלא נוכל למכור אותו והוא יוחזר למשקים.

אשר לשאלת בשר-החזיר - זוהי שאלה כאובה מאוד בשבילנו. מניין ישנו בארץ כל-כך הרבה בשר-חזיר בקופסאות? יש בידינו הוראה מטשרד המסחר והתעשייה שאין הם מרשים לאיש להביא בשר-חזיר מחוץ-לארץ, ולא בשר טריפה אחר. מה הם המקורות? המקורות הם: א) חבילות פרסיות - לא מתנות; ב) הפפיץ העיקרי הוא: הטלחים. הם מביאים לארץ את בשר-החזיר בכל חודש. ישנם כ-1500 מלחים, ו-40% מטשורתם הם מקבלים במטבע זר, זה כ-150,000 דולר במטבע חוץ לחודש. וזאת הם מכניסים לארץ.

הי"ר י. גורי:

הם מפתחים בכל הכסף הזה רק להבאת בשר?

הרב אפרתי:

זה שסתם. לכל אחד מהם יש רשות להביא 30 קילו בלי מכס. מה יביא מלח כזה? ברזל? ברזר שהוא יביא דברים שעליהם ירוויח 200%.

הי"ר י. גורי:

אם אקבל את העובדות שלך שישנם 1500 מלחים, לכל אחד מהם 100 דולר לחודש ובכל הסכום הזה הוא מביא בשר-חזיר - יוצא סכום של 1,800,000 דולר לשנה, זה כ-3,500,000 לירות בשנה. בסכום זה אפשר לקנות אלפי טונות בשר. האם יש לכם בתוכים לכך?

הרב אפרתי:

אני מסתפק על הנתונים שמסרתי, המסמך הממשלתי שליבוטא אין רשות להביא בשר טריפה לארץ. זוהי הודעה מ-28.4.54, ובכל זאת יש בשר טריפה למכירה בארץ. נקניקי הטריפה חובאים על-ידי המלחים. הם הרגו רמאים לשנות זאת. אין זאת מפילי

הרב אפרת'ן

בקטמבו היא שסחרור 30 קילו להבאת סזון
למלחים - יבוטל. שיביאו דברים אחרים, פרט לסזון.

ק. לזון:

עכשיו אנו מטפלים בענין הכספ. הענין בשביל
המדינה הוא שיצוטצט יבוא הבשר מחוץ-לארץ,
כלומר: שיהיה קיטוף רב במטבע-חוץ, מולל של חצי מיליון דולר. מה עומד
כנגד זה? פיתוי שיצרנים ימכרו לטחיטה גם בשר הראוי לחלב. גם בענין
הכשרות יש מצד אחד הצמצום של בשר כשר מהימא, ולעומת זה הטלת הכספ
טקטינה את כמות הבשר שיישחט בטחיטה השחורה.

לאור שני צדלי המטבע, לדעתי יש לעשות את
הנסיון למשך תקופה מצוטצט של מספר חדשים, ואחרי-כן תיבדק האמלה מחדש.

ס. קלמר:

האם המלחים המביאים את בשר-החזיר לארץ
רשאים לעשות זאת, או הם צריכים לקבל רסיון,
והאם אמת הדבר שיטנה הוראה לא להרשות יבוא בשר טחיפה לארץ? לדעתי יש
לסתום את הפירצה הזאת של הוראות המיוחדת למלחים. אם המטסלה רוצה בדרך
זו לחסוך בכספים כדי שלא יצטרכו לסלם מסכורת גבוהה יותר למלחים - הרי
כל האמלה של הבאת בקניקי חזיר מחוץ-לארץ חלה על המטסלה.

האם יכול סר גפני לתת לנו חזיון טמטיסטי
כמה טכניטה הפירצה הזאת בקניקי חזיר לארץ?

הייתי מבקש שהד'ר יפה יתן לנו הסבר על כך.
רוב חברי הוועדה התקוטטו נגד הצו הזה, כי לא הבינו למה יש צורך להעלות
את מחיר הבשר. האם יש בארץ הזאת כל-כך הרבה בשר שצריך להגביל את
הימא? על-ידי צמצום היבוא והעלאת הכספ לא נעודד את גידול הבקר בארץ,
כי הוא טועט. זה רק יעודד את השחיטה השחורה.

לכן אני מציע לחכות עוד ששה חדשים. בראה
איך מתקדם גידול הבקר בארץ. אם נאשר עכשיו את הצו - קשה מאוד יהיה
אחר-כך לבטל אותו.

ט. רזין:

הצו הזה יעלה את מחיר בשר-החזף. מן ההכרח
שיעלה גם את מחיר הבשר המקומי. מזה נובעות
מכנות שיבריחו בשר וימכרו באופן בלתי רשמי, וגם שתהיה הברחה של פרות-
חלב לטחיטה.
דבר שני: אם לא יעלו את מחיר גידול העגלים -
לא יגדלו אותם. לכן הייתי רוצה לראות במיטות גם בענין זה.

ביחס למלחים - אם לא ניתן להם להביא זאת,
צריך יהיה להעלות את מסכורתם, דבר שיתפרט בהוספה על כרטיס הוטיעה
באניה, וכו'.

את הכספ על בשר-החזף צריך להעלות, כדי שלא
יביאו אותו מחוץ. אם לא יהיה הרבה בשר - יאלו דברים אחרים, ירקות וכו'.
לכן אני מציע לאשר את הצו.

ח. רובין:

ישנו דבר אחד שאיס לא עמד עליו: ההברחה
אניכרת של פרות מעבר-הירדן ולבנון לארץ,
מסורת קמח ונפט. אני שואל את עצמי: כיצד הצו שהוצא כאן ישפיע על
ענין זה? ולי ברור דבר אחד: עידוד ההברחה באופן ניכר.

העירו כאן על שחיטת גמלים וכו'. כל אחד
מאתנו יודע את טידת השחיטה הזאת, שהמכנה הבריאותית בל היא גדולה ביותר.
אני שואל: באיזו טידה ישפיע הצו שהוצא על התפתחות זאת? ואני אומר:
שוחטי הגמלים והחטורים הם שידווחו מהענין.

אחת מתוצאות הצו הזה היא: עיבוד גידול בשר-
החזיר בארץ. לא שאני מזדעזע מכך - אולם אני קובע את העובדה. בשר-
החזיר כיום זול יותר מבשר כשר, וההפרט עוד ילך ויגדל בעקבות הצו הזה.

א.ב.

ח. רובין:

תוצאה שלישית של הצו המוצע היא: חיזוק יכולת ההתחרות של מגדלי חזירים עם אלה המטווקים

בסר כסר.

אנשי המכס לא עמדו על העלאת ההכנסות של המכס שתהיה סכך. אינני חושב שיש בארץ היצע כל-כך גדול של בסר שצריך מכס-סגן, ורק על בקודה זאת עמדו אנשי האוצר בהצעתם.

סר גו:

בהתאם לצו המסכסלתי האוסר שיווק בסר לאוכלוסיה אלא רק למטרות מיוחדות - ישנם עודפי בסר. במידה שאין אנו מציעים להעביר את הבסר לחלוקה בטנות לאוכלוסיה - יהיה עודף של בסר, ואז אין צורך להביאו מהחוץ.

ח. רובין:

עד לפרסום הצו לא הפעתי על בעיה הקיימת בענין שיווק הבסר המקומי. במצב זה של חלוקת מאה גרם בסר לנפש לחדשיים, האם צריך להטיל עוד מכס נוסף על בסר? פועל בנין העובד עבודה קשה צריך לאכול בסר - כסר או לא כסר. אתם מייקרים ומייקרים את הבסר, ובאינדוכס אתם מורידים אותו.

אני מתאר לעצמי שההתייחסות חייבת לתת כמות מסויימת של בסר במחיר מוזל, וכמות אחרת במחיר אחר. טובן שהדבר יכול לגרום לתקלות, אולם אני מצטער שהבסר הנמכר במחירים הזולים יותר אינו מגיע לאוכלוסיה.

מכל הבחינות אני מגיע למסקנה שצו זה לגבי בסר אינו עומד בסום מבחן של הספואות, ואינני מציע לאשר אותו.

הרב סדרוביץקי:

עדיין אין אנו נמצאים במצב שצריך להטיל מכס-סגן על בסר מקומי. לעת-עתה מסקיעים המטרדים הסוביים מאמצים רציניים בארגון יבוא בסך מחבט, צרפת, ארגנטינה וכו', ומחפטים עוד טקויות בחוץ-לארץ. נוסף לכך, המטילה מעוניינת, לדעתי, שיגיעו לכאן סקריפים, שהם דבר שבהתנדבות. אם יהודי בחוץ-לארץ יודע סקרובו בארץ אינו יכול להשיג בסר - הוא שולח לו סקריפ לקניית בסר. אולם על-ידי הטלת המכס הזה ייווצר רוטט כאילו יש בארץ מספיק בסר, ואז לא ישלחו את הסקריפים.

האוכלוסיה ברובה הגדול מקפידה על כשרות, ועל-כל-פנים מעדיפה בסר טרי על בסר קפוא. אין כל חשש שדוקא הבסר הטרי יסאר ללא קונים.

חבר הכנסת רובין כבר עמד על כך שככל שהמחיר יגדל - תגדל הסחיטה הסחורה.

בנוגע למלחים - אין הכוונה לאסור עליהם להביא כל דבר מחוץ-לארץ. הכוונה היא רק להגביל אולם ביבוא בסר, דברים אחרים יוכלו להביא, ולא צריך יהיה על-ידי-כך להעלות את מסכורתם.

א. סטופ:

כאשר החלטנו על התקציב הנוכחי, האם היתה כלולה בו כבר העלאת המכס הזאת, או שזוהי תוספת להכנסות המכס?

הינ'ר י. גורי:

הדברים העיקריים עליהם נדרסת תשובה הם: התייקרות הבסר המקומי; עליית האינדוכס כתוצאה מההתייקרות; לחץ על עליית השכר והרווחים, כלומר: הגברת האינפלציה; ריבוי אוכלי-טריפה; אפליה לרעה של אנשים דתיים; הרחבת ההיקף של גידול חזירים; הגברת הסחיטה הסחורה; עידוד ההברחה.

כנגד הטענות האלו אוטרים: הגנה על גידול מקומי לבסר; טיכונים להרחבת הגידול במידה כזאת שיוכל לספק במסך הזמן - אפילו בטווח ארוך יותר - חלק ניכר מהתצרוכת. הענין הזה טעון הסבר יותר סקיף. כי אם ההנחה הזאת נכונה - הרי היא שקולה כנגד כל הטענות האחרות הכלכליות, ונוסף לכך ישנו כסובן ענין ההכנסות.

ענין המלחים הוא פרק בפני עצמו. גם אילו הסלנו עליהם מכס - היה זה מצמצם במידה ידועה את ההיקף, אבל זה לא היה סותם כליל את הפירצה הזאת. זוהי שאלה בפני עצמה. אפשר לדרוש מהמלחים תעודת-הכסר על הבסר שהם מביאים, אבל אז זה כבר לא יעניין את האנשים הדתיים אם

טר הנרנ: ברצוני לטפר לחברי הוועדה את ההסכמים של הדבר לגבי החוק הזה לא היו מוטיבים פיסקליים. סטוד המסחר והתעסיה וסטוד החקלאות מינו ועדה בין-מסודית לבידור הבעיות הקטורות באספקה וסיווק של בטר מגידול מקומי ולהטליץ על האמצעים לחגברת סיווק הבטר המקומי בצינוורות מקומיים, והצעדים העלולים לצמצם או לחסל את הסוק-הסחור בענין זה. חברי הוועדה הזאת היו מחולקים בדעותיהם. אולם בעקבות המלצותיהם נתקיים דיון במסודו של סד החקלאות, וסוכסה דרך מסויימת כיצד לנהוג בבעיה. האוצר הוכנס בענין זה רק במידה שעטדה הסאלה: כיצד לסכנע את חברות הסקריפים לקנות את הבטר המקומי.

ת. ארליאב: האם באמת הכרחי לסכנע אותם לעשות זאת אך ורק על-ידי הטלת מכס?

טר הנרנ: אמרנו: אנו מוכנים להטיל חובה, בהסכמים שלנו עם חברות הסקריפים, לקנות מהבטר המקומי. על כך קיבלנו תשובה ממסוד המסחר והתעסיה אינו לוקח על עצמו לחייב אותן, אולם באופן כלכלי ניתן לעשות זאת בדרך של הטלת מכס. על כך היתה הסכמה מצד כל המסודים הנוגעים בדבר. לא היתה זאת הצעה של האוצר, ולא ניתנה לכך דחיפה מצידו. היתה זאת קביעת מדיניות מסויימת.

כיצד אפשר לעודד גידול מקומי של בטר? - לפי תכנית ג' של פיתוח חקלאי של הארץ, חייבים אנו בסוף תקופה של שבע שנים לספק את כל הבטר שניתן לספקו לפי מנה מסויימת - 10 קילוגרם בטר לנפש לטנה. בטר זה יסופק מכל הסוגים, מתוצרת מקומית. הכוונה היא שמחצית הכמות הזאת תסופק מבטר-עוף, והמחצית השניה - מבטר בקר.

השאלה היא: האם ייפסק המצב של שחיטה שחורה בפחדים וכו', ושהוטרריברים טענו שהיא נעשית על-ידי שוחטים כסריים? המסקים לא יעודדו ביותר שחיטה שחורה, כי שחיטה שחורה מהווה דווח לשעה, אבל אינו פיתוח ענף יסודי במסק.

עכסיו מתעוררת שאלת המחיר. אילו אפשר היה לגדל בטר מקומי באופן שמחיר הבטר הנטכר לצרכן היה כמו מחירי הבינלאומיים - כל הבעיה הזאת לא היתה קיימת. אנו בכלל נמצאים בארץ במצב של מעבר ממצרכי יבוא לייצור מקומי, ובמסחים רבים הבעיה של המחירים היא בעיה מכרעת. במסחים רבים עדיין הלייצור המקומי יקר יותר ממצרכי יבוא. אנו מקווים שעל-ידי הגברת היעילות, על-ידי לימוד הססח ועל-ידי תיקון כמה וכמה דברים אחרים - נוכל להגיע לידי כך שגם הייצור המקומי יסתווה, או לא יהיה בהרבה יקר, מאשר מצרכי היבוא.

לגבי בטר, באמר לנו על-ידי המסקים שבפחות מסכום מסויים - 4 לירות בטר שחוט, 1.800 לירה בטר בקר - אין הם יכולים למכור. הבעיה עמדה: כיצד לעודד גידול מקומי, ויחד עם זאת לא למכור בטר מקומי במחיר גבוה, דבר שיעלה את האינדקס? בעוד 4 - 3 שנים, כאשר יתווספו לנו עוד 60% - 50% בטר, ונוכל להסתמס בו לחלוקה לאוכלוסיה - עד אז אני מקווה שהוצאות הייצור ירדו, אבל אז יבוא הזמן לקבוע. כיום הכמות היתה קטנה ביותר, וראינו צורך למצוא פתרון ספציפי לחצי-שנה או שנה לבעיה מסויימת. והפתרון שמצאנו הוא שהבטר הזה יימכר לסתי מסרות בלבד: לחברות הסקריפים ולמסעדות ובתי-הארוחה מסויימים. בסני המסרים הכוונה היתה להרוויח מטבע-חוץ.

בדור שבמידה וימכרו את הבטר באופן מסודר ותקין, השחיטה תהיה גלויה בבתי-מטבחיים. במידה שימכרו זאת כמו קודם - השחיטה תהיה שחורה.

הרב אפרתי: ואדם פשוט מהיסוב, מניין יקנה?

טר הנרנ: למסלח-ישראל יש תקציב של מטבע חוץ. בכל שנה, לפני חודס אפריל, היא קובעת כיצד תסתמס באמצעי מטבע-החוץ העוסדים לרשותה. חברי ועדת הכספים יכולים לבקש שבטנה הבאה נביא פחות מצרכים אחרים, ויותר בטר. המסלח יודעת שאין לה יותר מטבע-חוץ לבטר מאשר למנה של מאה גרם לחודס. את הסכום שהיה עלינו להעמיד לרשות מסוד המסחר והתעסיה לקניית הבטר לחלוקה - העמדנו לרשותו.

א.ב.

הרב אפרתי:

אתה רק יכול להגיד שזה יחסוך למסעלה
דולרים. אבל מה שאסרת על השחיטה השחורה -
אין זה נכון.

מר הורו:

השחיטה השחורה ירדה מאז ההסדר החדש, בלי
כל ספק.

הרב אפרתי:

ברור, במידה שמכרת את הכסות הזאת לשוק.
אבל אם תוציא את הכסות הזאת מהשוק ותעמיד
אותה רק לרשות הסקריפים והסעדות המפוארות - השחיטה השחורה תגדל טוב.

מר הורו:

לפי דעתנו, ולפי דעת מחקר סטויים שנעשה
בשטח זה, אין יותר מאשר 10% של בעלי
סקריפים או עסקי סקריפים אמיתיים. כ-90% של עסקות סקריפים הם יבוא
ללא תשלום והזרמת מצרכים לשוק החפשי. אנו רצינו להבטח הזה ילך לא
לציבור אלא לסקריפים, אולם למעשה ה-90% הולכים לציבור. סוחרים רבים
מחכים היום לכך שיבוטל הטכט על הבשר. הסיבה היא שכאן ישנו ענף של
רווח ספטי.

קיים בארץ שוק של מצרכים אפורים שיש לו
מחיר סטויים - החל מפיירקט שמחירו 13 לירות הדולר, דרך אורז שמחירו
12 לירות הדולר, דרך פירות מיובשים, בשר וכו' - עד לדרגה הנמוכה.
ביותר שהיא מחיר השוק השחור לדולרים - כ-2,500 לירות לדולר. בשר
היה כ-4,500 - 4 לירות לדולר.

אנו עושים בסיון של הרחבת גידול הבשר
הסקומי. אנו רואים כבר שיפורים ניכרים בנסיונות. השיווק בציבורות
רגילים הולך וגדל, הבשר הולך ונמכר יותר ויותר. במידה שהדבר תלוי
באוצר - אנו רוצים שטנת בשר תחולק בדייקנות.

בסיכום, אני חושב שיש צורך לעודד את
הנסיון שנעשה. תוך כמה חדשים נלמד ממנו ונראה מה נעשה: עד כמה זה
מגדיל את/הבשר הסקומי.

הצרכת

ח. רובין:

המחירים בחנויות הסקריפים עלו מיד אחרי
פרסום הצו - בלי כל קשר עם החגים.

מר הורו:

מחירו של בשר בשוק האפור, סיום שבגסרו
החגים, הולך ויורד. בחברות הסקריפ הבעיה
היא הרבה יותר מסובבת. תעודת-סי של חברת סקריפ שכתוב עליה: ערך
נומינלי 10 דולר - נמכרת בניו-יורק ב-7-6 דולר. אני אינני יודע את
הסיבה לעליית מחירי בשר. עבדה היא שאנו איננו קובעים את פרטי מחירי
הסקריפים ואת פרטי הפכירה כיום. הפעיה הזאת בכללה תובא בפניכם. בינתיים
כדאי לעשות את הנסיון של הצו הזה, ובעוד כמה חדשים נבוא לפניכם טוב
ונראה מה נעשה.

מר גו:

עובדה היא שבאזורים גסומים יש קרוב לסני
מיליון דובם אדמה שאינה מתאימה לעיבוד
חקלאי - אדמת הרים וטרשים. אדמה זאת היא ברובה אדמת טרעה, והמועמד
הראשון לטרעה הוא הצאן. הצאן כענף לגידול בשר כאן בארץ אינו מתאזרח
ואינו רנטבילי. הכבשה שלנו, במידה שהיא מיועדת גם לחלב וגם לבשר -
נותנת הכנסה טובה. במידה שהיא מיועדת רק לגידול בשר - אין זה כדאי.
התפתחות ענף הצאן הולכת בצעדים ניכרים. בהתאם לכך גדל מסנה לחנה גם
ההיצע של בשר. בשנה שעברה הערכנו זאת ב-250 טון, השנה - קרוב ל-325
טון בשר חי. עיקר הסטט מיועדן לדעתנו, לענף בשר בקר.

א. לטון:

בימי טועצת הסדינה הזמנית היתה תכנית
שהמסעלה תקנה את העגלים הנולדים ותגדל
אותם, על-מנת שידה תהיה על שיווק הבשר.

מה גו:

המסעלה אינה קונה. היא נותנת מתקציב הפיתוח
עזרה למטקים שיש להם שטחי טרעה, לקניית
העגלים הנולדים ולגידולם לבשר. הענף הזה מתפתח במידה ניכרת. אם לפני
שנתיים העברנו 1200 עגלים, הרי בשנה שעברה הגענו ל-3600 עגלים, ואילו

א.ב.

מר גן:

השנה אנו מקווים להגיע ל-8500 עגלים. אותם אנו מגדלים בערך שנתיים עד שמגיעים ל-400 קילו, שזהו הבשר המצויין ביותר.

אולם ראינו שאין זה מספיק, ובמסך השנה האחרונה הובאו כ-500 ראש בקר הנותנים אפיון הרבה יותר גדול של בשר, שאיקלומם כאן בארץ הוא קל, ויוקפו עדרים מיוחדים רק למטרת בשר ולא בקר לחלב.

לפי ההנחות הקיימות - ויש לנו בטחון שהן תקויימנה - התוספת השנה תהיה בגבולות של 400 טון בשר, בהשוואה לשנה הקודמת. בשנה שלאחריה התוספת תהיה בגבולות של 1000 טון. כלומר: בשנת 1956/57 הבשר המקומי יגיע ל-3000 טון. בדרך-כלל המחיר לבשר קטור קטר בל יינתן עם מחיר בשר-עוף. ~~מלבד~~ מחיר בשר בקר עולה - ויורד מחיר בשר-עוף. כך זה בכל העולם. בשר-עוף הוא המצרך היותר זול, ונראה שבמסך שנים ספורות נוכל לסגור את יבוא בשר-המקור מחוץ-לארץ, אם נגשים את התכנית של חלוקת 10 קילו בשר לנפש לשנה - 60% בשר-עוף ו-40% בשר-בקר. שלבי-המעבר יכולים להספיק באופן יסודי על הרחבת הענף או צמצומו. במידה שאין הבשר היום יכול להסתלב במנה הנמכרת לאוכלוסייה, כלומר: במאה הגרמים הניתנים לנפש לחודש - באותה מידה אנו מוכרחים לסווק את הבשר הזה לאותן מטרות שהן מיוחדות. גם במצרכים אחרים אנו נוהגים כן. כ-20% של הביצים מסווקות למטרות מיוחדות.

ההסדר שנקבע הגדיל את כמות הבהמות לשחיטה מסודרת פי 4 או 5. לפני כן הגיעה השחיטה המסודרת ל-120 ראש. אין ספק שהדרישה שמעמיד הרב אפרתי: ביטול הגזירה הזאת, המכס הזה - צריכה להיות טלווה בדרישה שהממשלה תכניס את הבשר הזה לאוכלוסייה. כי לצרכי החלוקה המיוחדת למטרות המיוחדות יש עודפי בשר מקומי. אחת הבשר מוכרח לחזור לסוק-הסחור. הצו אוסר, והממשלה אוסרת, את מכירת הבשר הזה לאוכלוסייה.

הרב אפרתי:

מר גן אמר שעד היום הוגדל ההיצע של פרות לשחיטה ליגאלית, ואני קובע! עד היום מקריפים לא קנו מסחיטה ליגאלית זאת. הדרישה לבשר בסוק-הסחור גדולה, וללא-הכניס מכרו הקצבים 60 קילו מתוך 80 קילו בשר בסוק-הסחור. ומה אתם עומדים לעשות כעת?

מר גן:

תשובה יותר ספורט על הטכניקה של כל העניין תינתן על-ידי בא-כוח משרד המסחר והתעסיה. אבל במידה שאני מכיר את צורת עבודתו של מנגנון הממשלתי וגישתו לעניין - הרי ייתכן שיטנו היום לחץ בעניין זה, והעלמת עין מצד המסוד. אבל דבר זה לא יוכל להימסך. לממשלה לא תהיה ברירה אלא לחייב אותם לקיים את הצו ככתבו וכלטובו.

הרב אפרתי:

פירוש הדבר יהיה שהאסליז יהיה מורכב מעתה מה-20% הכשרים האלה, וה-60% האחרים יהיו שחיטה שחורה.

ד"ר יפה:

ההסדר החדש כבר הכניס שיפור בטבע. אני מציע שתדעו לי לעשות אתהנסיון, ואם הוא לא יצליח - תגידו אז: אמרנו לכם. אבל אם לא תאסרו את הצו, לא נוכל בכלל לעשות את הנסיון.

ח. מריאבי:

האם משרד המסחר והתעסיה קונה את הבשר מפורת הדולרים שהאוצר מעמיד לרשותו לסם כך?

מר הורן:

עובדה היא שכל זמן שאפשר היה להביא בשר מחוץ-לארץ, למרות ההסדר המקומי - סרבו מקומי, למרות שהוצע להם. כדי לסכנע אותן את המכס על בשר יבוא, ולעשות את הבשר המקומי חברות המקריפים לקנות בשר לעשות זאת יש צורך להעלות קצת יותר זול מגשר-היבוא.

א.ב.

ד"ר יפה: לשאלתו של חבר הכנסת אריאב: היה סיבוס מסויים באספקת בשר - יכול לחלוקה סדירה, כי קשה מאד לקבל היום בשר - לפחות בתנאים המתקבלים על הדעת. אנו עושים עכשיו את כל המאמצים להביא בשר. כרגע חזר מג'יבוטי נציג המטרד שביקר במפעל שנבנה עתה, והוא אופטימי מאד ביחס לטיכויים. בעוד 4 - 3 חודשים יש טיכויים שנקבל 400 - 300 טונות לחודש רק ממקור זה. מאחר שאנו זקוקים ל-500 טון לחודש לחלוקה לאוכלוסייה - אנו מקווים שהעניין יסתדר. אנו מקווים להתחיל בחלוקה חדשה של בשר כרגע לפחות בחלק של הארץ, ואחר-כך ישנם טיכויים טובים לחלוקה סדירה.

י. פדר: אוקרים לנו סרוצים לתת מנה אחת לחודש. מנה אחת לכל האוכלוסייה היא כ-160 טון. אני שומע סרוצים לנו 500 טון. מהי החלוקה של 500 הטון האלה?

ד"ר יפה: הכמות המדוייקת היא 480 טון. 240 טון לחלוקה - בשר עם עצמות (יש להוסיף שליש הכמות בעד העצמות). 240 טון זה לצרכים אחרים.

הי"ר י. גורדי: לא נקבל היום טיכום בעניין, ונדחה את הדיון. ייתכן שיש הגיון לצמידו לדיון הכללי על חברות הסקריפים.

מר גפני: רציתי להוסיף משהו בנוגע למלחים. בעסה מחקר - אם כי עדיין אינני יכול להגיד שהוא מבוטס. ההקצבה שלהם אינה עולה על 40-30 דולר - ולא 100 דולר. זה מוריד את הענין כמעט לסליט. נוסף על כך אין הם פטורים ממסים, אלא על טכויים קטנים - 15 לירות, זה כמעט 5 קילו.

שנית: אין המלח מביא רק טזון. אם הוא חוזר הביתה אחרי נסיעה, הוא מביא סחנות למספחה, וכו'. הטזון הוא רק חלק טון מ-30 הדולר האלה. והמזון עצמו צריך להיות מורכב לפחות מ-5 טונות. למעשה אין הוא יכול להביא יותר מ-2 קילו ספין אחד. אם יש בארץ מיליון קילו בשר בלתי-כסר, כפי שנאמר כאן - אין זה יכול להיות טובא על-ידי המלחים. לעומת זאת יש יבוא גדול של בשר כזה על-ידי הדואר - חבילות-סיי. זאת אין אנו יכולים לבדוק. יש גם יבוא על-ידי תיירים שמותר להם להביא טזון לטימוסם בתקופת שהותם כאן. יש יבוא על-ידי חוזרים ארצה, עולים וכו'. לא צריך לעשות את המלחים שעיר-לעזאזל. עבודתו של היטאי טובה לגמרי מעבודתו של כל אדם אחר הנמצא בבית, ובכל העולם נהוג הסדר דומה.

הרב מפרתי: אנו רק מבקשים שאת הדברים והעובדות האלו שפטר כרגע מר גפני ימציאו לנו בכתב, ואנו מצידנו נביא הוכחות שכנגד.

(הישיבה ננעלה בטעה 13.15).